

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Institutt for energiteknikk
PB 40
2027Postboks 40

Deres ref

Vår ref

Dato

24/654524/6545-10

10.01.2025

Statsbudsjettet 2025: Oppdragsbrev til Institutt for energiteknikk

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Overordnede forventninger	2
3.	Viktige utfordringer fremover.....	2
4.	Mål	3
5.	Prioriterte tiltak og bestillinger i 2025	3
5.1.	Oppfølging av sikkerhet og sikring	3
5.2.	Overføring fra IFE til NND	4
5.3.	Nasjonalt avfallsmottak for radioaktivt avfall og KLDRA	4
5.4.	Kompetanse og organisasjonsutvikling	4
5.5.	Kriseutvalget for atomberedskap.....	5
5.6.	Prosjektplanlegging	5
5.7.	Usikkerhet	5
5.8.	Avtaler med tredjeparter	5
6.	Budsjettvedtak og fullmakter for 2025.....	5
6.1.	Budsjettvedtak.....	5
6.2.	Fullmakt om dekning av forsikringsansvar ved atomuhell.....	6
7.	Styringsdialog og rapportering	6
	Vedlegg: Styringskalenderen for 2025.....	8

1. Innledning

Vi viser til Innst. 8 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025) for Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak av 18. desember 2024. Dette oppdragsbrevet fastsetter mål og prioriterte tiltak for statens bevilgning til de nukleære anleggene ved Institutt for energiteknikk (IFE) for 2025.

Departementet tar forbehold om at IFE innenfor gjeldende budsjetttrammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til dem som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller blir det sendt tillegg til oppdragsbrevet eller egne bestillinger. Hvis NND innvilges konsesjon for atomanlegg i 2025 vil departementet sende tillegg til oppdragsbrevet.

2. Overordnede forventninger

Målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at all næringsvirksomhet må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig, og ikke gå ut over jordens tåleevne. Regjeringen har høye ambisjoner. Vi skal få flere i jobb, skape aktivitet i hele landet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene med 55 prosent. Disse målene skal vi nå i fellesskap, gjennom en aktiv og fremtidsrettet næringspolitikk.

3. Viktige utfordringer fremover

IFE er som konsesjonshaver av atomanleggene på Kjeller, i Halden og Himdalen ansvarlig for at atomanleggene drives i tråd med gjeldende regelverk. IFEs nukleære virksomhet er beheftet med et betydelig skadepotensial i tilfelle uhell eller anslag.

Driften av atomanleggene bærer fortsatt preg av et betydelig etterslep. Etterslepet knytter seg til en rekke pålegg fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) og vilkår stilt i konsesjonene.

Sikringen av atomanleggene har fått et betydelig løft de siste årene, men det er fortsatt behov for videreutvikling. Arbeidet med sikring krever kontinuerlig oppfølging fra IFE.

IFE har særskilte forpliktelser knyttet til ikke-spredning av nukleært materiale, inkludert våpenanvendbart materiale.

Norsk nukleær dekommisjonering (NND) skal gjennomføre oppryddingen etter IFEs drift av atomanlegg. I tråd med Meld. St. 8 (2020-2021) *Trygg nedbygging av norske atomanlegg og håndtering av atomavfall* skal IFEs atomanlegg og tilknyttet personell overføres til NND. Overføringen skal gjennomføres stegvis så raskt som mulig, men forutsetter at NND innvilges konsesjoner etter atomenergiloven. Det skal i hele overgangsfasen være klare ansvarsforhold mellom IFE og NND.

IFE har rollen som nasjonal avfallshåndterer for lav- og mellomaktivt avfall. Pålegg fra DSA om midlertidig stans i deponering i KLDRRA har skapt utfordringer for den nasjonale

håndteringen av lav- og mellomaktivt avfall. Dette har medført utfordringer for IFEs evne til å motta avfall fra eksterne kilder.

Mange av IFEs aktiviteter er prosjektbaserte. Fremdriften i prosjektene preges generelt av forsinkelser i henhold til IFEs rapporterte fremdriftsplaner.

Departementet forventer at IFE bidrar til et godt samarbeidsklima med berørte aktører og finner gode løsninger sammen som bidrar til en sikker opprydding, en effektiv overføring av atomanleggene til NND, god fremdrift og til å finne kostnadseffektive løsninger.

4. Mål

Det er definert følgende hovedmål med tilhørende delmål for NFDs tildelinger til IFE:

Hovedmål
Ivareta sikkerhet ved nukleære anlegg, samt trygg og effektiv håndtering av nukleært avfall og –infrastruktur

Delmål
1. Nødvendig fremdrift i planlegging og gjennomføring av dekommisjonering
2. Nødvendig fremdrift i arbeidet med håndtering og oppbevaring av reaktorbrensel og nukleært avfall
3. Ivareta sikring av objekter og informasjon som har et særskilt beskyttelsesbehov
4. Ivareta sikkerhet ved nukleære anlegg
5. Effektiv bruk av offentlige midler

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom departementet og IFE. I års- og halvårsrapportene skal IFE gi en egenvurdering av måloppnåelsen.

Styringsindikatorene som skal legges til grunn fremkommer i MRS-rapporten fra 2018.

5. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2025

Departementet igangsatte intensivert oppfølging av IFE i desember 2023. Departementet vil videreføre dette i 2025, basert på månedlig rapportering og etterfølgende møte.

5.1. Oppfølging av sikkerhet og sikring

IFE skal gi første prioritet til sin oppfølging av konsesjonsvilkår, pålegg og avvik knyttet til atomleggene. Departementet forventer fremdrift i arbeidet i tråd med fastsatte frister og krav. Det fremheves særlig at sikkerhetsrapportene for atomanleggene må oppdateres der kritikalitetsberegninger innarbeides og at radioaktiv forurensning på Kjeller kartlegges.

Departementet forventer at IFE er bevisst sitt ansvar som konsesjonshaver for atomanlegg, og holder seg godt orientert om gjeldende regelverk og opprettholder en forsvarlig egenevne til å forstå og følge opp regelverket. IFE skal ha god sikkerhetskultur og skal vektlegge sikkerhetshensyn fremfor andre hensyn. Departementet forventer forsvarlig beredskap både i tilfelle uhell/ulykker eller anslag.

IFE skal, med støtte fra NND, prioritere det pågående prosjektet med å håndtere beholdningen av våpenanvendbart materiale (MMC-prosjektet). Det forventes at IFE styrer prosjektet på en god måte for å unngå ytterligere forsinkelser, jf. pkt. 5.6 om prosjektplanlegging. Det vektlegges at IFE har tett dialog med amerikansk side, og at tidsplanen for prosjektet er omforent.

Departementet forventer at IFE fortsetter å prioritere arbeidet med å sikre atomanleggene i tråd med pålegg fra DSA. Departementet vektlegger særlig en effektiv oppfølging av IFEs tiltaksplan for sikring.

5.2. Overføring fra IFE til NND

Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og IFE signerte 2. juli 2024 en hovedavtale om betingelsene for overføringen av atomanleggene med tilhørende personell fra IFE til NND.

Det planlegges for at overføringen gjøres som en virksomhetsoverdragelse jf. arbeidsmiljøloven § 16. IFE skal legge til rette for en mest mulig smidig overføring av oppgaver og ansvar til NND, samt legge et godt grunnlag for oppryddingen. Departementet vektlegger at NND involveres i alle prosesser som er relevante for NNDs nåværende og fremtidige oppgaveløsning.

IFE kan ikke disponere tomteareal eller gjøre organisasjonsendringer som vanskeliggjør, forlenger eller fordyrer oppryddingsarbeid for staten.

NND og IFE skal sammen utarbeide en helhetlig plan for overføring av atomanlegget på Kjeller. Det skal i utarbeidelsen av planen tas utgangspunkt i at overføringen skal gjennomføres så raskt som mulig. I utredningen skal det vurderes muligheter for anskaffelse av ytterligere tomteareal i tilknytning til Kjellertomten. Planen skal oversendes departementet innen 1. juli 2025.

5.3. Nasjonalt avfallsmottak for radioaktivt avfall og KLDRA

IFE skal opprettholde det nasjonale avfallsmottaket på Kjeller for lavt- og mellomaktivt avfall. Dette gjelder eget avfallsmottak på Kjeller og etablering av kortsiktige løsninger for lagring av radioaktivt avfall. Departementet forventer at tilstrekkelig mottakskapasitet opprettholdes, men arbeidet skal ikke gå på bekostning av sikker drift av atomanleggene.

IFE skal følge opp situasjonen som har oppstått som følge av pålegg om midlertidig stans i deponering i KLDRA på en hensiktsmessig og effektiv måte. IFE skal, med støtte fra NND, finne de beste løsningene ut fra et langsiktig nasjonalt perspektiv.

Departementet viser for øvrig til Klima- og miljødepartementets *Strategi for trygg, sikker og forsvarlig håndtering av radioaktivt avfall i Norge*.

5.4. Kompetanse og organisasjonsutvikling

IFE skal opprettholde og videreutvikle nødvendig kompetanse om atomanleggene slik at de kan driftes sikkert i tråd med konsesjonsvilkår og krav fra DSA. Det skal også vektlegges at kompetansen skal kunne videreføres slik at den kan utnyttes under oppryddingen.

Departementet vektlegger særskilt at IFE må opprettholde tilstrekkelig kompetanse på Kjeller etter at atomanlegget i Halden er overført til NND.

IFE skal samarbeide med NND om organisasjonsutvikling frem til NND har fått konsesjon for samtlige av IFEs atomanlegg. Samarbeidet med NND skal bidra til at ansatte fra IFE kan innlemmes i NND på en god måte.

5.5. Kriseutvalget for atomberedskap

IFE skal avsette nødvendige ressurser for å utøve sin rolle som rådgiver til Kriseutvalget for atomberedskap.

5.6. Prosjektplanlegging

Departementet forventer at IFE videreutvikler sin prosjektplanlegging slik at gjennomføringen av prosjektene blir forutsigbar og effektiv. Mange av prosjektene er kompliserte og beheftet med usikkerhet om veivalg, avhengigheter og grensesnitt til andre prosjekter. Det er viktig at IFE ivaretar de ulike elementene i planleggingsfasene på en god måte, herunder at det tas høyde for kompleksiteten i hvert enkelt prosjekt.

5.7. Usikkerhet

IFE skal rapportere halvårlig om usikkerhet tilknyttet bl.a. egne prosesser, aktiviteter, oppgaver, avvik, pålegg og vilkår i forbindelse med oppryddingen. NND kan stille krav til innretting av rapporteringen. Rapportene skal sendes til både departementet og NND.

5.8. Avtaler med tredjeparter

IFE skal informere departementet om vesentlige avtaler som skal inngås med tredjeparter knyttet til oppryddingen. Ved inngåelse av avtaler med tredjeparter i overgangsfasen og som har en varighet ut over overgangsfasen, skal følgende prinsipper legges til grunn:

1. IFE er ansvarlig for å oppfylle alle krav og pålegg gitt av reguleringsmyndigheter, så lenge IFE har konsesjon for å eie og drive atomanlegg og har eierskap til materialet som avtalen vedgår.
2. IFE står som avtalemotpart for leverandører og også for avtalevederlaget.
3. Finansieringen av avtalene kommer gjennom NND.
4. NND gis innsyns- og konsultasjonsrett i forhandlinger og avtaler.
5. Det legges inn i avtalene at NND kan tre inn i IFEs ansvar i kontaktene når de har konsesjon for å eie og drive anlegg og har overtatt eierskapet fra IFE.

6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2025

6.1. Budsjettvedtak

For Institutt for energiteknikk er det fattet følgende budsjettvedtak på kap. 908.

Kap. 908	Institutt for energiteknikk	Beløp
Post 70	Tilskudd til drift av atomanlegg, <i>kan nyttes under kap. 907, post 01</i>	466 180 000
Post 71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	51 131 000
Post 72	Lån til flytting av laboratorier og Infrastruktur	65 000 000

Sum kap. 908	582 311 000

Bevilgningen over kap. 908, post 70 er til opprettholdelse av sikker drift ved anleggene, forberedelse til dekommisjonering, vakthold og beredskap.

Bevilgningen over kap. 908, post 71 er til oppfølging av pålegg om sikringstiltak fra DSA og NSM og oppfølging relatert til relevant sektorregelverk, sikkerhetsloven og departementets vedtak fra 2021 knyttet til klassifisering av IFEs skjermingsverdige objekter.

Utbetaling vil i tråd med dagens praksis skje i månedlige rater til IFEs bankkonto.

Det er inngått avtale mellom staten og IFE om et lån på inntil 120 mill. kroner til flytting av laboratorier og infrastruktur på Kjeller. Utbetaling av lånet skjer etter anmodning fra IFE.

Bevilgningen til NND over kapittel 907, post 21 skal brukes til oppryddingsrelaterte aktiviteter og trygg håndtering av atomavfall. IFE kan be om finansiering for egne prosjekter fra NND eller NND kan gi oppdrag med finansiering via kap. 907, post 21. Hvis midlene skal gå til oppfølging av konsesjonsvilkår og pålegg, så er det IFE som konsesjonshaver som har ansvaret for å gjøre prioritering av bevilgningene. NND skal alltid være informert før iverksettelse av tiltak som forutsetter finansiering over kapittel 907, post 21.

NND og IFE gis fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 800 mill. kroner under kap. 907, post 21. Fullmakten kan benyttes til å inngå avtaler i 2025, men hvor utbetalingen vil komme i 2026 eller senere. IFE kan be NND om å benytte fullmakten til å gjennomføre bestillinger innenfor denne rammen.

Det følger av §5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet.

IFE skal følge lov om offentlige anskaffelser ved anskaffelser på det nukleære området.

6.2. Fullmakt om dekning av forsikringsansvar ved atomuhell

Det gis tilsagn til Institutt for energiteknikk om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.

7. Styringsdialog og rapportering

Departementet og IFE skal gjennom styringsdialogen vurdere og følge opp de mål og prioriteringer som er gitt i oppdragsbrevet.

Det planlegges for to styringsmøter mellom departementet og IFE i 2025, ett om våren og ett om høsten.

IFE har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, MRS og vedlagte styringskalender. IFE skal varsle departementet snarest mulig dersom føringer eller frister i oppdragsbrevet eller rapporteringskalenderen ikke kan oppnås.

Vesentlige avvik fra omforente planer, vesentlige spørsmål om sikkerhet og beredskap, økt risiko og øvrige spørsmål av vesentlig politisk interesse innen det nukleære området, skal legges fram for departementet skriftlig ved ansvarlig avdelingsledelse, på et så tidlig tidspunkt som mulig. Tiltak som kan påvirke den langsiktige ressursanvendelsen eller binde staten juridisk ut over NNDs fullmakter, skal det informeres om på tilsvarende måte.

Vedlagt styringskalender gir en samlet oversikt over rapporteringsfrister.

Med hilsen

Bent F. Sunde (e.f.)
konstituert ekspedisjonssjef

Mirlind Shala
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Riksrevisjonen
Norsk nukleær dekommisjonering
Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Vedlegg: Styringskalenderen for 2025

Måned	Dato	Aktivitet
Januar	15. januar Ultimo januar	Måned rapport desember Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Februar	15. februar Ultimo februar	Måned rapport januar Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Mars	1. mars 15. mars Ultimo mars	Ev. innspill til revidert budsjett 2025 Måned rapport februar Årsrapport 2024 Budsjettforslag 2026 Rapportering usikkerhet Oppfølgingsmøte mnd. rapport
April	15. april Ultimo april	Måned rapport mars Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Mai	Mai 15. mai Ultimo mai	Styringsmøte vår Måned rapport april Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Juni	Juni 15. juni Ultimo juni	Møte med IFEs styre Måned rapport mai Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Juli	1. juli	Helhetlig plan for overføring av Kjeller-anlegget
August	15. august Ultimo august	Måned rapport juni og juli Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Sept.	15. september 20. september Ultimo sept.	Måned rapport august Status økonomi per 31. aug., inkl. ev. innspill til endringsproposisjon høstsesjon 2025 Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Okt.	1. oktober 15. oktober Ultimo oktober	Halvårsrapport for første halvår 2025 Rapportering usikkerhet Måned rapport september Oppfølgingsmøte mnd. rapport
Nov.	1. nov. 15. november Ultimo nov. November	Innspill til store satsinger 2027 Måned rapport oktober Oppfølgingsmøte mnd. rapport Styringsmøte høst
Des.	15. desember Ultimo des. 31. desember	Måned rapport november Oppfølgingsmøte mnd. rapport Oppdragsbrev for 2026